

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

N:r 5
Juli

Organ för Svenska Brandkärernas Riksförbund.
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1937
19 årgången

RIKSFÖRBUNDET.

Svenska Brandkärernas Riksförbund firar i år i samband med årsmötet sitt 25-årsjubileum och har dagordningen fått nedanstående sammansättning, som även meddelas genom bilagda kort.

Dagordning.

Måndagen den 30 augusti.

Kl. 10,30 f. m. Centralstyrelsen sammanträder (Lokal: Länsstyrelsen).

Kl. 12 md. Riksförbundets årsmöte (Lokal: Gillets festvåning).

Förbundsangelägenheter:

1. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera mötets protokoll.

2. Redogörelse för verksamheten 1936.

3. Revisionsberättelse för 1936 samt beslut med anledning därav.

4. Val av tre ledamöter och två suppleanter i centralstyrelsen. I tur att avgå ur styrelsen äro herrar Murray, Stridbeck och Eliasson. Av suppleanterna herrar Grönvall och Clarholm.

5. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter för granskning av nästkommande kalenderårs räkenskaper.

6. Beslut angående medlemsavgifter för nästkommande år.

7. Övriga ärenden.

Ärenden, som önskas behandlade vid årsmötet, skola vara inkomna till Centralstyrelsens expedition,

Styrmansgatan 1, Stockholm, senast den 15. augusti. Röstberättigade äro: Centralstyrelsens ledamöter, tvenne utsedda ombud från varje i Riksförbundets verksamhet deltagande brandkårsförbunds styrelse (brandkårskrets styrelse), ett härtill utsett ombud jämte brandchefen från varje till Riksförbundet ansluten brandkår, högst ett härtill utsett ombud från varje Riksförbundets anslagsgivande försäkringsbolag eller sammanslutning, samt Riksförbundets personliga medlemmar.

Kl. 1—3 em. Uppehåll för lunch.

Kl. 3 em. Mötets offentliga del öppnas av ordföranden, landshövding N. Edén.

Föredrag:

1. Riksförbundet 1912—1937 (Kapten Gillner).
2. Brandkårsrörelsens nutida uppgifter och önskemål (Landshövding Edén).

Eventuellt: Hälsningsanföranden från närstående organisationer.

Kl. 7,30 em. Gemensam middag å Hasselbacken (Pris 12 kronor).

Klädsel: Vardagsdräkt eller brandkårsuniform.

Eventuella tal vid middagen skola på förhand anmälas för sekretären, kapten Gillner.

Tisdagen den 31. augusti.

Kl. 10—11,45 fm. Besök å Kungsholms brandstation och besående av därstädes utställda motorsprutor.

Kl. 12 md. Stockholms stads lunch å Stadshuset.

Kl. 2 em. Avresa med båt från Klara Strand för demonstration av brandskyddet vid General Motors fabriker och kvarnen Tre Kronor.

Efter denna utflykt avslutas årsmötet.

Firmor,

vilka önska utställa brandmateriel i samband med årsmötet, skola därom göra anmälan till *Brandkapten T. Mohlin, Östermalms Brandstation, Stockholm* senast den 20. instundande augusti.

EXPLOSION.

(forts.)

Större antal gasbehållare än som är nödvändigt för pågående arbete få ej förvaras på arbetsplats inomhus. Efter arbetstid böra de ej ställas undanskymda utan snarare så, att de äro lättillgängliga.

Där acetylenaccumulatorer användas eller förvaras, bör sörjas för god ventilation omkring själva accumulatorerna.

Upplag av gasbehållare böra anordnas i särskilda fristående byggnader, skjul eller kurer, vilka äro byggda av icke antändbart material och som endast få användas för detta ändamål. Upplagen få ej anordnas allt för nära eldfarligt material. Upplag med acetylenaccumulatorer skola dessutom vara väl ventilerade.

På lämpliga platser inom arbetslokaler böra uppsättas anslag med

uppmaning att vid eldsvådetillbud genast föra gasbehållarna från det hotade området till fullt riskfri plats.

Vid *gaslukt* skola dörrar och fönster öppnas. Använd icke öppen eld. Tänd eller släck ej det elektriska ljuset, förrän felet är avhjälp och lokalen väl utvädrad.

Om *brinnande gas* vid acetylen-accumulatorns ventil förhindrar stängning av densamma, så blås bort lågan från ventilen med en vattenstråle eller dylikt och stäng ventilen. Lämpligen kan handen skyddas med asbesthandske. Kan ventilen ej med något medel stängas, föreligger explosionsrisk.

Vid *eldsvåda* skall man genast söka bortföra gasbehållarna från brandplatsen och hotad arbetsplats till fullt riskfri plats. *Alla gasbehållare, som ej äro varmare än att handen kan hållas på dem, äro o-farliga.*

Gasbehållare, vilka ej kunna bortföras från brandplats, äro o-farliga så länge som de kunna effektivt nedkylas med vatten.

Syrgasen komprimeras till ett tryck av 150 kg. För att motstå trycket äro dessa behållare utförda av hårdare gods än dissousgasbehållarna. De provtryckas till 225 kg. Erfarenheten visar, att syrgasbehållare ej ha benägenhet att explodera trots det starka tryck, som de äro utsatta för. Som exempel kan anföras, att vid Mjölkcen-tralens brand en syrgasbehållare, då vidstående dissousgasbehållare exploderade, kastades från 25 meters höjd ned på en stengård utan att explodera. Där den låg på gården, kunde man höra hur gasen pyste ut vid ventilen. Liknande erfarenheter hava gjorts vid andra tillfäl-

len. Begagnade syrgasbehållare, som inlämnas till påfyllning, provtryckas vart femte år.

Syrgasen har emellertid en egenhet, som man bör känna till. Då den under tryck strömmar förbi olja, fettämnen eller småpartiklar, tändas desamma. Syrgasen kan, som bekant, inte själv brinna men den underhåller förbränning under stark värmeutveckling. Syrbehållarens ventiler få därför under inga förhållanden smörjas, eller komma i beröring med feta ämnen. Finnes i ventilen metallspån eller feta ämnen, tändas dessa och på grund av den höga temperaturen börjar metallen också att brinna, vilket medför brandfara och stundom även explosion.

Agas föreskrifter för syrgasbehållare återgivnas här.

Speciella anvisningar gällande syrgasbehållare.

Syrgasbehållare och deras ventiler samt förskruvningar få under inga förhållanden smörjas med olja och andra fettämnen, ty dessa ämnen kunna, även i mycket ringa kvantiteter, orsaka explosionsartad tändning, om de komma i beröring med syrgas under tryck.

Av samma anledning få ej reduceringsventiler, rörledningar och annan armatur, avsedd för syrgas, placeras på oljiga platser eller hanteras med oljiga händer, emedan fettpartiklar då lätt kunna intränga i desamma.

Syrgasbehållare få ej placeras under transmissioner, emedan olja kan stänka från dessa.

Vätgas, användes understundom i industrien. Den komprimeras i behållare till 150 atm. Den är mycket brännbar och bildar liksom acetylengasen med luft explosiv gasblandning.

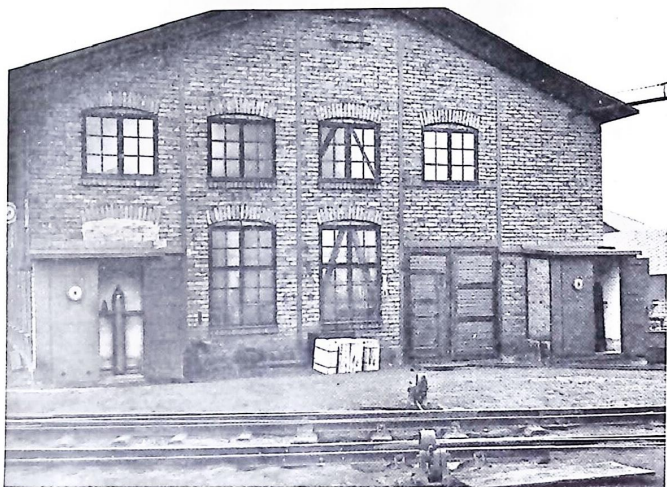

Bild 2. Gasbehållare uppställda utanför verkstadsbyggnad. Platserna utmärkta med skyltar.

Under de senaste åren har från gasverken distribuerats komprimerad gas på behållare, s. k. flaskgas, avsedd att användas för hushållsändamål på platser, där gasledningar ej finnas. Dessa behållare, vilka huvudsakligen äro avsedda att inkopplas till gasspisar, äro mycket vanliga i villorna i Stockholms omnejd. Ur eldsläckningssynpunkt äro de dock mindre angenäma. En trävilla blir lätt övertänd och olämpligt uppställd flaskgas kan försäkra brandmännen mycket besvär. Placeringsfrågan är i detta fall det viktigaste för att undvika olyckor. Bäst är naturligtvis att uppställa flaskgasen väl skyddad utanför byggnaden och kosta på fasta ledningar inomhus.

Mot uppställningen av flaskgas i eller omedelbart invid trävillor bör varnas.

Kväve, kväveoxidul, även benämnd lustgas, kolsyra och syre användas på sjukhus för inhalationsändamål. För att lättare kun-

na transporteras, äro sjukhusens behållare i allmänhet något mindre. Alla dessa gaser äro obrännbara men kväveoxidulen kan liksom syrgasen underhålla förbränning, dock ej i så hög grad som syret. Kväveoxidulen, som fått sin benämning lustgas, därför att den verkar berusande, användes som narkosmedel.

Kolsyra användes även inom vissa industrier t. ex. läskedrycksfabriker och i vissa eldsläckningsapparater.

Alla gasbehållare, även de, som innehålla icke brännbara gaser kunna vid upphettning explodera på grund av inre övertryck.

Det är därför vid eldsvådor av vikt att taga reda på, om det finnes gasbehållare och med hänsyn till deras olika egenskaper, även vilken sort. Acetylenbehållarna äro mönjefärgade och övriga i allmänhet svarta ev. med en färgad ring vid halsen. Ringen är på syrgasbehållare blå,

vätgasbehållare röd och luftbehållare gul.

Kväve och lustgas sakna ring. Lustgasbehållare äro vanligen grå.

Ventilsätet är hos de behållare, som innehålla brännbara gaser, vänstergångat och på övriga högergångat.

Uppställning och förvaring av behållare är av synnerligen stor betydelse, för att vid eldsvåda undvika olyckor. Invid lagerplatser bör brännbara ämnen ej finnas. Efter arbetets slut böra behållare flyttas till lämplig, lätt åtkomlig plats, så att de vid behov kunna undanskaffas. För att brandmännen ej skola utsättas för obehagliga överraskningar, bör alla ställen, där behållare finnas, utmärkas med tydlig skylt.

Ett önskemål är att åtminstone alla behållare med obrännbara gaser förses med säkerhetsventil, som träder i funktion om behållaren upphettas. Kan man sedan, även på tillfredsställande sätt, lösa frågan att göra behållare med brännbara gaser explosionsfria, skulle ett

Bild 3. AGA:s skylt för gasbehållare.

av de största riskmoment som hota nutida brandkärer vara avlägsnat. I väntan härpå torde inte annat vara att göra än att uppställa behållaren med omtanke och utmärka deras platser samt att på ställen, där brännbara ämnen finnas, särskilt tillfälliga arbetsplatser, sörja för bevakning under och efter arbetet.

Torsten Mohlin.

I vilken utsträckning kunna de frivilliga brandkårerna utgöra en släckningsreserv för yrkesbrandkåren?

Det frivilliga brandväsendet å landsbygden har som bekant utvecklats till en hela landet omfattande organisation.

Av Svenska Brandkårernas Riksförbunds matrikel för 1937 framgår, att antalet frivilliga brandkärer visserligen varierar högst betydligt i de olika länen, men alla äro dock representerade från 117 st. i Malmöhus län ned till 6 å Gotland. Sedd mot befolkningsmäng-

den och yttinnehållet torde dock disproportionen icke vara alltför framträdande. Men som nybildandet av kärer synes fortgå med oförminskad intensitet, äro troligen icke överraskningar uteslutna från de "svagare" länens sida.

Genom konsulentverksamheten vinnes garanti för att kårerna bibringas en ordentlig utbildning, ändamålsenlig utrustning och organisation. Icke minst viktigt är

att de en gång inlärda färdigheter-
na bibehållas och utvecklas genom
flitiga inspektioner. Man tager sä-
kerligen icke miste, om man säger,
att de frivilliga brandkärerna bli-
va, vad konsulenten gör dem till.
Ett län, som har tillgång till en in-
tresserad och kunnig konsulent, kan
lugnt räkna med, att av de frivil-
liga brandkärerna skapas effekti-
va släckningsorganisationer.

Vid uppsättandet och "utplante-
randet" av kärerna tyckes det
framgå, att man arbetar efter del-
vis skilda principer. Härvid är in-
tet ont att säga, ty de olika länens
betingelser i geografiskt hänseende,
förekomsten av yrkeskärer, vat-
tenförsörjning o. s. v. framtvunga
helt naturligt olika tillvägagångs-
sätt. Man kan i stort urskilja tven-
ne huvudprinciper.

Den ena går i korthet ut på, att
med en yrkesbrandkår som bas, i
municipalsamhällen, industrier och
större orter uppsätta en frivillig
brandkår, som är avsedd, att som
en första hjälp ila till undsättning
och igångsätta släckningsarbetet
under avvaktan på yrkesbrandkå-
rens ankomst, varefter dessa ge-
mensamt släcka branden.

Förespråkarna för den andra
riktlinjen mena, att yrkesbrandkå-
rernas hjälp icke alltid är att på-
räkna och detta påpekande tillspet-
sas särskilt med tanke på det civila
luftskyddet. I stället anser man,
att det är ändamålsenligare utbyta
de större enheterna med relativt
lång körtid mot övade brandkärer
med modern utrustning även i de
minsta socknar. Närliggande sock-
nars kärer lämna vid behov bistånd
och endast i yttersta trängsmål till-
kallas den avlägsna stadsbrandkå-
ren.

Vilken utformning ett läns fri-
villiga brandväsende än får, är och
förblir dock samarbetet mellan de
olika brandkårskategorierna huvud-
saken. Vilket värde kan då ett dy-

likt samarbete få för t. ex. en stad
med yrkes-, borgar- och allmän
brandkår? Kan det giva fullgod ersät-
tning för någon av dessa orga-
nisationer av en stads brandför-
svar? Yrkeskären ställes genast
utanför diskussionen och likaså
borgarbrandkåren. Dessa äro ju
avsedda att utgöra det fasta för-
svaret och först vid katastrofbrand
tillkallas allmänna brandkåren. Den
senare är en kvarleva från den
gamla brandvärnpliktens dagar och
finnes ännu i de flesta städer. Or-
ganisationen brukar omfatta ett
halvannathundrat personer, som
i bästa fall övas en à två gånger
årligen: Att påräkna någon eld-
släckningsduglighet hos en kår med
denna övning, minimal utrustning
och i civila kläder är alltför opti-
mistiskt. För Uppsalas del har all-
männa brandkåren icke varit inkal-
lad till eldsvåda, sedan yrkesbrand-
kåren sattes upp år 1892. Kåren
torde också utan men för brand-
skyddet saklost kunna slopas, men
icke utan ersättning, ty i en stad
med många, gamla kvarter med
synnerligen eldfarlig bebyggelse lu-
rar katastrofbranden och särskilt
blir faran överhängande vid luft-
anfall.

Varför icke söka en reserv i
landsbygdens frivilliga brandkärer?
Det är givetvis vanskligt att göra
en generell värdesättning av de fri-
villiga brandkärerna som eldsläc-
kare, men där intresse och framåt-
anda finnes, har man troligen ingen
anledning undervärdera deras ef-
fektivitet. Härtill kommer ytterli-
gare en viktig detalj, att de till
övervägande flertalet äro utrusta-
de med brandbilar, motorsprutor,
slang, stegar m. m. och sist men
icke minst värdefullt, personalen är
uniformerad.

Frågan är klart beroende av en
rad lokala förhållanden, såsom av-
ståndet till staden, infartsvägar och
alarmeringsmöjligheter mellan stad
och land nattetid.

Erfarenheten av de frivilliga brandkårerna i praktisk eldsläckningstjänst är åtminstone i Uppsala län mycket god, vilket även kom till uttryck i landshövding Linérs hälsningstal vid öppnandet av årets länsmöte. Ja, man torde kunna våga det påståendet, att de rent av tåla en jämförelse med en borgarbrandkår.

Med tanke på den alltmer ökade betydelse, som brandväsendet med säkerhet får i framtiden och speciellt då inom det civila luftskyddets ram, gäller det att kunna arbeta med en smidig organisation utan onödig barlast och till den senare måste den allmänna brandkåren räknas. Den är på sina håll ersatt med kontigenter från militärförläggningar, men även denna tillgång torde under krigstid vara problematisk. Att märka är, att ingen av dessa är i likhet med de frivilliga brandkårerna — utom i vissa speciella fall — utrustade med tidsenlig brandmateriel. Vad alarmberedskapen beträffar hava de senare ständigt tillgång till släckningspersonal, åtminstone här i länet och genom utomordentligt tillmötesgående från föreståndarna på telefonväxlarna runt staden, hava möjligheter skapats för snabb alarmering även nattetid. Automatväxlarna torde ställa spörsmålet inför ännu fördelaktigare lösning. Den allmänna brandstyrka, som t. ex. vid larm en lördagsafton eller söndag sommartid, då innevånarna till stor del fly staden, skulle komma tillstådes inom rimlig tid, kan säkerligen räknas på fingrarna.

Det kan kanske i detta sammanhang förtjäna vidröras vissa osäkerhetsmoment, som äro ägnade inverka på det frivilliga brandväsendets framtida gestaltning under såväl fred som ofred. Desto bättre torde de icke vara av så allvarlig karaktär, att de avskräcka från ett samarbete syftande exempelvis till allmänna brandkårens avskaffande.

Farhågorna för att de frivilliga brandkårsorganisationerna ej skulle kunna hålla intresset vid liv utan sjunka ned till en pappersorganisation får väl anses osannolik, då kommunerna en gång lärt sig uppskatta värdet av egen släckningskår. Svenska Brandkårernas Riksförbund torde också vara en garanti så god som någon häremot. En ev. halvstatlig eller statlig auktorisation vore ur effektivitetssynpunkt endast lovvärd.

Ett annat alternativ, som däremot är ägnat att väcka vissa betänkligheter, är, att de frivilliga brandmännen icke i likhet med sina yrkeskolleger äro befriade tillsvärdare från inställelse i händelse av mobilisering. Vid ofred komma följaktligen landsbygdens brandbilar att bemannas med personer under och över mobiliseringsåldern, vilket naturligtvis nedsätter deras eldsläckningsvärde. Höga vederbörande synas dock hava sin uppmärksamhet riktad på förhållandet och allt talar för, att även de frivilliga brandmännen komma att få ställa sina krafter i det civila luftskyddets tjänst. I händelse av här berörda onormala förhållanden bortfalla ju också i städerna allmänna brandkåren och militärhjälp.

Den rena landsbygden har man väl rätt förvänta skall undgå ett luftangrepp, varför dess brandkårer kunna skynda till den nödställda stadens bistånd.

Samarbetet i Uppsala län mellan yrkesbrandkårerna och de frivilliga har alltid präglats av den största ömsesidiga tillmötesgående och hjälpsamhet. Runt Uppsala ligga inom en krets av 2 mil icke mindre än 13 välrustade brandkårer och av dessa ligga 6 inom 1-milsgränsen. Vid kallelse beräknas de vara i staden efter c:a 10—30 min. Detta gynnsamma läge födde tanken, att genom en överenskommelse mellan staden å ena sidan och lämpli-

ga frivilliga kårer å andra sidan skapa en släckningsreserv, som icke blott ersatte allmänna brandkåren utan även var vida överlägsen i släckningseffektivitet.

Uppsala stad har sedan avtal träffats med sju av de nämnda kårerna och här förlagda regemente beslutat slopa allmänna kåren, vilket beslut nu väntar på K. B:s fastställelse. De övriga frivilliga brandkårerna vägra säkerligen heller icke på anmodan sina tjänster utan äro att betrakta som en ytterligare reserv.

Avtalets innehåll ansluter sig i stort till Riksförbundets riktlinjer för släckningshjälp kommuner emellan. Vederbörande brandkårsförening förbinder sig å preciseerade villkor på kallelse av stadens brandchef eller hans ställföreträdare lämna bistånd med eldsläckning inom Uppsala dock endast i sådan utsträckning, att kommunernas eget brandförsvar icke äventyras.

Vid Uppsala läns brandkårsförbunds redan nämnda årsmöte i Uppsala den 24. april i år gav härvarande brandkår en uppvisning, i vars senare del bl. a. ingick en provalarmering av fyra av de berörda frivilliga brandkårerna. Personalen visste visserligen om vad

som förhades, men med beaktande av att de icke under färden begagnade sig av sin förkörsrätt, måste resultatet anses mycket glädjande. Tiden från larm till ankomst till brandstationen i staden rörde sig mellan 7 och 20 min. och förstärkningen representerade en kapacitet om 2400 m/l och 2800 m. slang, vilket måste betecknas som tillgångar av värde vid en katastrofbrand. Genom sin ändamålsenliga uniformering och utrustning gjorde kårerna ett gott intryck. Bl. a. uttalade chefen för det civila luftskyddet i Uppsala, Överste Nauckhoff, sin stora belåtenhet med provet.

Men det är åtminstone ännu så länge arbetet under fredsförhållanden, vi närmast taga sikte på. Den slagkraft och eldsläckningsvana, som de ojämförligt flesta landsbrandkårer numera äga, är en tillgång, som städerna med fördel kunna taga i anspråk i större utsträckning, än vad för närvarande är fallet. Och skulle därtill en gång luftskyddet behöva träda i funktion, skall med säkerhet icke minst detta samarbete visa sig vara av största betydelse till skydd mot förhärjande brand.

Folke Renström.

HALLSTRÖMS

Brandredskapsagentur

f. d. brandlöjtnant A. Hallströms agentur

Malmö

Rikstel. 27993

Firma i brandredskap, alla slag, såsom:

Eldsläckningsapparater

Manskapsutrustningar

Slang med armatur

Alarmapparater

Motorsprutor

Rökskyddare

Brandsegel

Stegar

m. m.

Brandstegar,

s. k. skarvstegar

För brandkårer

längd 252 cm. med 7 steg à 17: — kr.

För fastigheter

längd 280 cm. med 7 steg à 11:50 kr.

" 315 " " 8 " " 16:— "

" 365 " " 9 " " 19:— "

fritt Borås. Tillverkas av

Brandförman S. BOLANDER

BORÅS

Telefon: Borås 12746

Ombud antagas.

ELDSLÄCKNINGSSPEL.

Det, som allmänheten först och främst kräver av en brandkår, även den minsta, är, att den skall kunna släcka. För brandkåren gäller det emellertid icke blott att släcka utan att kunna släcka väl, d. v. s. så, att skadorna, både brand-, vatten- och rökskadorna, bliva de minsta möjliga. Men detta är ej så enkelt, som människor i allmänhet tro, utan härför fordras en på kunskaper grundad duglighet hos brandkårens samtliga befattningshavare.

Möjligheterna att uppnå förmåga i eldsläckningsteknik och taktik är emellertid alltför ringa för det stora flertalet brandkärer i vårt land. Vi måste nämligen erkänna, att denna så gott som främste utbildningsgren har, om ej försumrats, så åtminstone icke givits den plats i undervisningen, som dess vikt betingar. Detta kan dock sägas hava sina rätt naturliga orsaker, och dessa äro, att vi ännu sakna en sammanfattande lärobok i eldsläckning och i synnerhet, att vi för de flesta brandkärers utbildning fortfarande måste hålla oss till ett splittrat och otillräckligt undervisningssystem, vilket icke kan avhjälpas, förrän även brandväsendet fått av staten understödda fackskolor.

En sammanfattande eldsläckningslära är under utarbetande, men tydligt är, att ett så omfattande arbete måste taga sin tid. Medan vi vänta på fackskolor, måste vi emellertid fortfarande hjälpas åt och söka bidra till utbildningens förbättrande för att höja brandkårens släckningsförmåga.

I min mån vill jag nu framlägga ett förslag, som jag tror skall kun-

na tjäna detta syftemål och sannolikt även vid kommande fackskolor bliva ett lämpligt undervisningsmedel.

Jag utgår från den åsikten, att kunskaper i eldsläckning skola kunna delgivas varje befattningshavare och inom rimlig tid efter hans inträde i brandväsendets tjänst. Det går ej att, som förr, låta endast de egna, mångenstädes fåtaliga, eldsvådorna giva undervisning och förmåga att handla. En teoretisk undervisning är nödvändig som underbyggnad för att kunna handla med omtanke på eldsvådeplatsen. Det är teoretisk *träning*, som vi ännu ej nått fram till i vår utbildning, jag nu vill föreslå. Men för att ernä en fullföljd dylik träning i eldsläckningstjänst är behövt, att den kan åstadkommas vid brandkårens d. v. s. att undervisningen kan meddelas av brandkårens chefer och underbefäl. Många av landets brandkårsbefäl torde redan nu genom sina mångåriga erfarenheter vara skickade härför. Många äro dock även de chefer, som ännu icke torde kunna känna sig säkra som lärare. Detta bör dock kunna avhjälpas och god ledning härför så småningom kunna bibringas genom t. ex. 7-dagars kurser för brandkårsledare, om eldsläckningsläran härvid t. v. göres till huvudsak.

Mitt förslag innebär alltså åstadkommande av en *tränande undervisning i eldsläckning*.

Medlen härför äro dels tillämpningsuppgifters lösande praktiskt och dels eldsläckningsspel.

De praktiska tillämpningsuppgifterna ute i samhällets olika delar

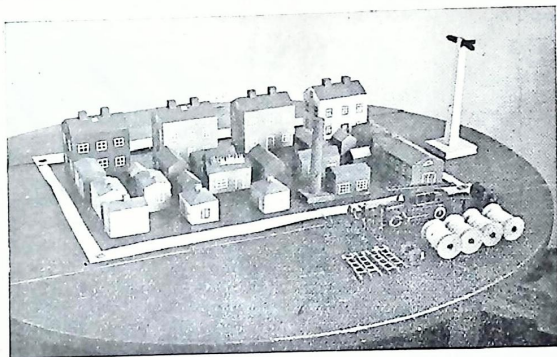

Bild 1. Tätt bebyggt samhällskvarter.
Övertänd bilverkstad i mitten.

och byggnader äro ju synnerligen givande träningsövningar, då de samtidigt förbereda uppträdande på blivande uppgiftsplatser. De ha- va också särskilt framhållits i Ut- bildningsreglementet. Men tyvärr blir det mångenstädes så, att dessa övningar icke bliva utförda i till- räcklig omfattning för att bliva en allsidig träning. Härtill kommer, att de kräva tid och hänsyn i flera avseenden och påverkas av väder- leksförhållandena.

Eldsläckningsspel d. v. s. teore- tiska eldsläckningsövningar förlag- da inomhus på samlingsrummet med användande av miniatyrer som undervisningsmedel anser jag där- emot skola kunna medföra en mång- sidig, givande och fullföljd träning i eldsläckning. Förebilden är ta- gen från de militära träningsövning- garna, krigsspelen. Vid dessa se- nare använda kartor äro dock icke tillfyllest för brandkårernas trä- ning, emedan brandkårernas arbe-

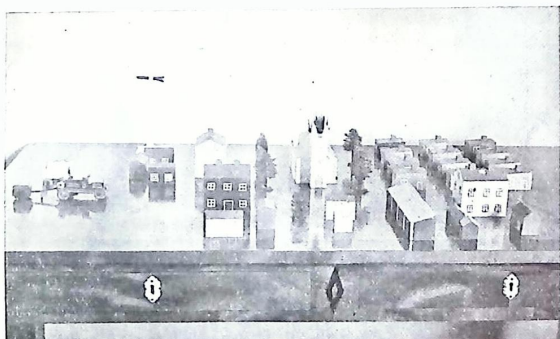

Bild 2. Kyrkby. Brand i kyrkans torn.

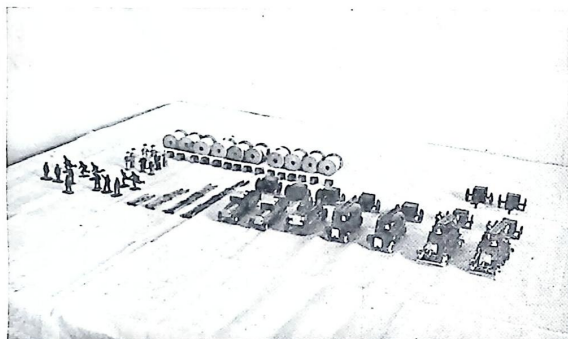

Bild 3. Brandpersonal. Brandredskap.
De små fig. framför slangrullarna äro grenrör.

te är förlagt ej blott till marken utan till byggnaders våningar.

Brandkårens personal bör ställas inför situationer och lägen, som giva ögat en naturlig verklighetsbild av uppgiftsplatsen och där rådande förhållanden. För dettas möjliggörande användas miniatyrer d. v. s. byggnader m. m. i liten skala.

Miniatyrerna böra utgöras av: boningshus av olika våningsantal,

uthusbyggnader av skilda storlekar, lantegendomar med dessas vanliga byggnader och halmstackar, kyrkor, fabriksbyggnader med ångpannehus, brädstaplar för ordnande av brädgårdar, egnahemsbyggnader, träd m. m. Med dessa ordnas på bordet t. ex. stads kvarter, egnahemsområden, kyrkbyar, lantgårdar, fabriker, sågverk med brädgårdar m. fl. uppgiftsplatser — se bilderna 1 och 2.

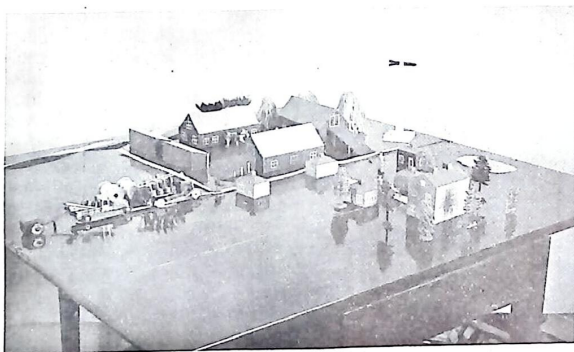

Bild 4. Lantgård.

Brand i ladugårdens foderskulle. Plätten till höger är en branddamm. Längst upp till vänster är en bäck. Omkring byggnaderna är väg markerad.

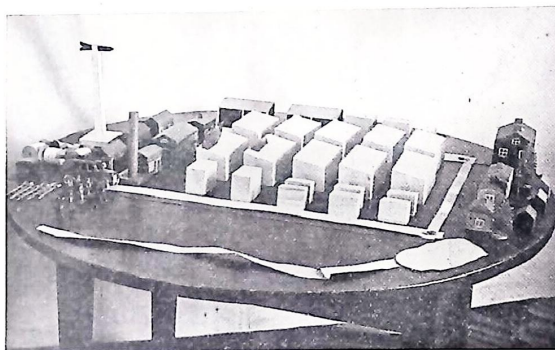

Bild 5. Sågverk med brädgård.
Brand i 2 brädstaplar. Närmast är bäck och damm.
Omkring staplarna är körväg.

Vattentillgångar betecknas med blått papper, format till sjöar, bäckar, branddammar, brunnar och brandposter. Om så behövs, utmärkas vägar medelst gula pappersremсор. Och för att giva ögat en direkt uppfattning om eldens läge och omfattning, användes på båda sidor rödfärgat papper, format till större eller mindre lågor, som med häftstift påsattes där eld synes. Enbart rök markeras med på båda sidor svartfärgat papper, som klippts till form av olika stora rök-moln, vilka också anbringas med häftstift. En ställning med pil på användes för att angiva vindriktningen, när denna anses inverka.

En mångfald brandplatser kunna sålunda ordnas, enbart rök eller rök och eld av olika storleksgrader kan angivas. Allt kan ses av dem, som skola tränas, och läget uppfattas utan större förklaringar.

Miniatyrer skola även finnas för beteckning av brandkärspersonal och brandredskap såsom: brandbilar, lastbilar, motorsprutor, slangrullar med slang, grenrör, skarvstegar m. m. — se bild 3 — för att därmed kunna angiva huru och

varest personal och redskap utplaceras vid t. ex. första ingripandet eller vid andra tidsmoment under släckningsarbetet. Personalminiatyrer till lika antal med den styrka, som skall övas samt redskapsminiatyrer till omfång lika med den redskap, som anses hava medförts vid uttryckningen till brandplatsen, utdelas till den del av kåren, som för tillfället skall övas.

Eldsläckningsspelens ändamål är, att giva brandkårens hela personal kunskaper i eldsläckningens teknik och taktik och att samtidigt träna upp en vars förmåga att handla omdömesgillt inför olikartade situationer på eldsvådeplatsen.

Ledare för spelen bör, såsom förut anförts, vara brandkårens chef eller härför kunnigt befäl eller underbefäl.

Helst böra träningsövningarna föregås av samfällid undervisning om eldsläckningens teori, teknik och allmängiltiga taktik, vartill ledning torde erhållas i den blivande eldsläckningsläran. Innan denna utgivits bör dock den taktiska träningen under eldsläckningsspel kunna påbörjas.

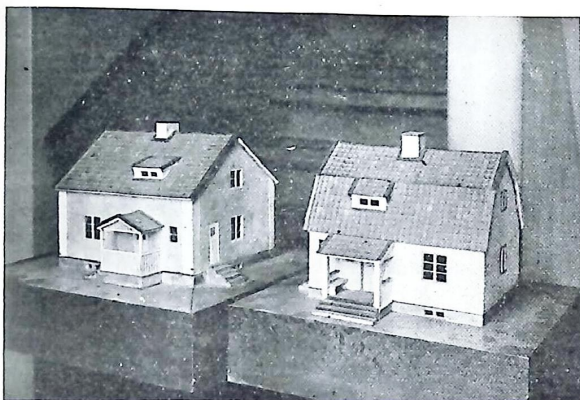

Bild 6. Egnahemsmodeller — i hopsatt skick.

Eldsläckningsspelen kunna bedrivas antingen med hela personalen, varvid de, som ej givas direkta uppdrag, följa och lära av undervisningen eller också kan personalen uppdelas på flera spel i mån av tillgång på ledare.

Övningarna kunna givas sådan läggning, att huvudvikten ena gången inriktas på träning av uttrykningsbefälhavaren i bedömande av läget, i besluts fattande, i ordergivning och vidtagande av övriga behövlige åtgärder. En annan övning kan avse träning av gruppbefälhavarna i besluts fattande och åtgärder för gruppens placering av motorsprutan, väg för slangutläggning, platser för strålarnas isättning, stegars placering m. m. Övningarna kunna dessutom användas för uppdrivande av den enskilde mannens självverksamhet. Eller också kunna samtliga dessa uppgifter successivt infogas i övningen.

Såsom släckningsuppgifter för träningen kan angivas t. ex. följande. Byggnad (kanske övertänd) inom tätare bebyggt kvarter i samhälle (bild 1). Bilreparationsverkstad med svetsverk. Lantgård (bild

4). Handelsaffär (bokhandel, kemikaliehandel, järnhandel med explosiva varor och fyrverkeripjäser, bosättningsaffär med glas och porslin). Handelsmagasin med karbid, torvströ. Kyrkbrand (eld i tornet genom åkslag eller i själva kyrkan). Biografbrand. Transformatorstation. Kvarn. Fabriker av olika slag och med olika råmaterialier. Torkhus eller torkskåp. Järnvägs godsmagasin. Ångpannehus. Brädgårdsbrand (bild 5). Dessutom kan träning i släckning av källarbrand, våningsbrand, vindsbrand och rumsbrand övas med användande av de större modeller, som nedan omnämnas. Egna utförda släckningsarbeten kunna rekonstrueras med miniatyrerna för att påvisa vunna lärdomar. Livräddning och räddning av djur kan alltid infogas i övningarna.

Exempel på ett släckningsspels ordnande och igångsättande.

Ledare: Brandchefen.

Anordningar: Ett tätbebyggt kvarter i samhälle har ordnats med miniatyrer och i detsamma betecknats en byggnad (bilreparations-

verkstad), som är övertänd (stora lågor och rökmoln) — se bild 1. Brandposter hava betecknats med blätt papper i gatuhörnen. Vindriktningen visas med pilen.

Avsikten med övningen: Vice brandchefen såsom befälhavare för utryckningsstyrkan, som består av 1 bilförare och 2 grupper (om 3 man) skola tränas. De hava uttryckt med 1 brandbil med bogserad motorspruta och övrig redskap, som medföres å bilen (miniatyrer av personal och redskap synes å bilden).

Förutsättning: "Per telefon har meddelats, att eld utbrutit i en bilrepartionsverkstad, Storgatan 14. Vice brandchefen och denna styrka har kört ut som första utryckning. Läget vid framkomsten synes här. Vinden är kraftig."

Mom. 1. Uppgift: "Släckningsbefälhavarens bedömande av läget, beslut och order (visst antal minuter angives, om så anses lämpligt) samt gruppchefernas order och åtgärder med anledning av befälhavarens order. Personal och redskap utplaceras på de platser, där de äro vid första ingripandet."

Efter utförandet gör ledaren (brandchefen) sina undervisande påpekanden, rättelser och erkännanden. Om alltför oriktigt utförande skett, bör uppgiften göras om.

Mom. 2. Ledaren gör nya markeringar med lågor och rök t. ex. i närliggande byggnader och kanske även å längre bort belägna uppdrag för angivande av antändning genom flygeld.

Uppgift: "Släckningsbefälhavarens åtgärder på grund av nya läget? Den härför använda personalens åtgärder?"

Var och en får redogöra för sitt handlande. Ledaren genomgår momentets utförande, undervisande och rättande.

Mom. 3. Elden är begränsad inom gränser, som ledaren utpekar.

Uppgift: "Huru ordnar släckningsbefälhavaren eftersläckning och bevakning? Huru handla gruppchefer och enskilda brandmän med anledning härav?"

Envar får redogöra för, hur han förfar. Ledaren håller undervisande kritik.

På liknande sätt ordnas eldsläckningsspel med olika uppgiftsplatser och med uppgifter för personalens träning. Uppgiftsplatser motsvarande sådana, som förekomma inom egna släckningsområden, böra därvid icke förglömmas.

För träning i inomhussläckning kunna miniatyrerna givetvis icke bliva fullt givande. För att då få gagn av eldsläckningsspelet även härutinnan vill jag föreslå användandet av byggnadsmodeller i större skala. Dylika modeller till t. ex. egna hem äro synnerligen lämpliga, då de äro utförda så, att taket kan avlyftas, varvid vinden blottas, att då vinden lyftes ur, bottenväningen synes, att då bottenväningen avlyftes, källaren synes. Ingångar, trappor och hela husets inredning kan sålunda visas, varigenom inträngandet till eldhärd inomhus kan bedömas och övas samtidigt med möjligen behövliga angrepp utifrån och livräddning — se bilder-na 6 och 7.

Eldsläckningsspel med uppgiftsplatser i dessa modeller planläggas och utföras för träning av befälhavare, grupper och även enskilda brandmän på liknande sätt som ovan anförts vid användandet av miniatyrerna.

Dylika egnahemsmodeller har jag fått av stadens byggnadskontor, där de icke ansetts behövliga längre. Brandkårerne torde troligen kunna få sådana från städernas

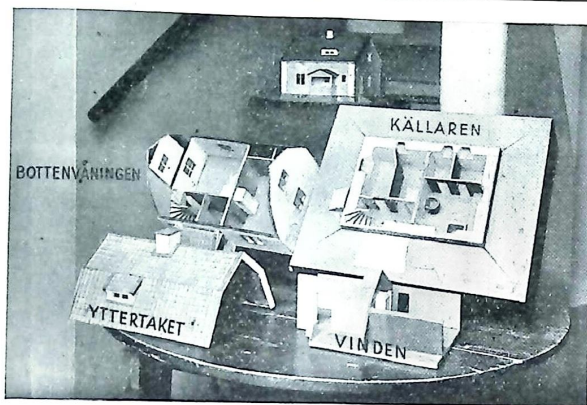

Bild 7. Egnahemsmodeller — i särtagna våningar.

byggnadskontor, stadsingenjörer eller egnahemsnämnder, och mindre samhällen torde sådana nog kunna erhållas från befintliga egnahemsnämnder eller kanske hushållningssällskapen, som hava en stor egnahemsrörelse. Dessutom torde troligen försäljare av s. k. standardhus (Vetlandahus, Borohus m. fl.) kunna tillhandahålla modeller av lämplig typ.

Eldsläckningsspelen böra planläggas grundligt i förväg för att bli lärorikt givande samt uppgöras till så stort antal, att en följd-enlig serie i träning ernås. Eldsläckningsspelen böra huvudsakligen förläggas till vintermånaderna, då utomhusövningar försvåras och därför icke så ofta företagas. Men lämpligt är, att hava en del dylika eldsläckningsspel på lager för att omedelbart kunna tillgripas även under andra årstider då t. ex. svårt regn skulle göra en utomhusövning med den inkallade brandkåren mindre givande.

En prövning av eldsläckningsspels användbarhet och nytta företogs under 7-dagarskurser för brandkårsledare i Borås i april det-

ta år. Innan förelåg ett visst tvivel hos lärarna om eldsläckningsspels nytta, men detta tvivel försvann redan efter första övningarna, som omfattades med livligt intresse av såväl lärare som elever. Här påvisades tydligt, att eldsläckningsspelen äro utmärkta träningsövningar i eldsläckning och kunna giva mycket goda resultat.

Nu framställer sig nog den frågan hos en hel del brandkårsledare: "Var skola vi kunna få dessa miniatyrer ifrån?" Härtill vill jag svara, att jag låtit tillverka miniatyrerna vid en härvarande snickerifabrik efter mått, som jag lämnat, varefter jag låtit måla dem. Varje brandkår bör sålunda själv kunna låta tillverka dem i sin hemort. Kostnaderna bliu ringa. För att emellertid erhålla en tillverkare, till vilken brandkårerna skola kunna erhålla serier eller olika delar av miniatyrföremål, har jag vänt mig till brandkonsulenten i Uppsala läns brandkårsförbund, kapten F. W. Kylberg, Wattholma med förslag, att han skulle vilja upptaga tillverkning av miniatyrer och tillhandahålla sådana. Kapten Kylberg är

konstnär och har snickerifabrik till förfogande, varför man genom honom kan få bästa utförande och, som jag hoppas, billiga priser.

För att giva ytterligare ledning för eldsläckningsspelens bringande till användning vid brandkårerna, även de mindre, vore önskligt, att vi litet var genom Brandkärstidskrift lämnade exempel på övningar med eldsläckningsspel samt att

möjligen en exempelsamling med uppgifter utgaves med bifogande av ett tillägg angående huru uppgifterna anses kunna lösas. Detta för att komma igång med spelen. Sedan de en gång påbörjats, är jag övertygad om, att de komma att fullföljas med stort intresse och goda resultat.

Rudolf Stridbeck.

Estlands brandväsende.

Riksförbundet har fått emottaga en hemställan om knytande av förbindelser mellan Sveriges och Estlands brandväsen genom en skrivelse från redaktören för tidskriften "Estniska brandkåren" (Eesti Tuletõrje) herr Tetsman, som framhåller, att flera kulturella och ekonomiska förbindelser under senare år knutits mellan båda länderna och att fasta vänskapsband därför även borde skapas mellan brandkårsorganisationerna i våra länder. Visserligen kunde de olika språken anses som ett visst hinder, men det framhålls, att det i Estland finnas personer, som tala svenska, och att tyska dessutom kan underlätta förbindelsen.

Herr Tetsman har samtidigt sänt Brandkärstidskrift en redogörelse över det estniska brandväsendet för att därmed lämna oss en inledande informering, och få vi härav nu återgiva det huvudsakliga.

Redan under Estlands svenska tid fanns det enligt handlingar i Tallinns (Revals) och Narvas stadsarkiv bestämmelser om huru innevanarna skulle förhindra eldsolyckor, och huru eldsläckning skulle ske. Ännu idag hava dessa be-

stämmelser i någon mån tillämpning.

Under den ryska tiden (från 1710) bildades de första frivilliga brandkårsavdelningarna av Bröd-raskapet Svarthuvudena år 1788. Den första frivilliga brandkåren grundades i Tallinn 1862 och skall i år fira sitt 75-års jubileum. Ute på landsbygden började de frivilliga brandkårerna för 60 år sedan. Estniska Brandkårsförbundet bildades 1919. År 1924 blev den första brandkårslagen gällande. Enligt denna skulle det finnas en eller flera frivilliga brandkårsföreningar i varje stad, köping eller kommun. Därmed tillkom ett stort antal frivilliga brandkårsföreningar, och det fanns flera kommuner med ej mindre än 10 dylika föreningar. År 1936 funnos sammanlagt 611 frivilliga brandkårsföreningar, av vilka 550 voro anslutna till Estniska Brandkårsförbundet.

År 1936 antogs emellertid en ny brandlag, som medförde stora förändringar i det estniska brandväsendet. Enligt denna lag inskränktes brandkårsföreningarna med statlig befogenhet till endast en i varje stad, köping eller kommun.

De många forna föreningarna fingo därför sammansluta sig, varigenom antalet reducerades till 403 st. Samtliga dessa äro automatiskt medlemmar i Estniska frivilliga Brandkårsförbundet. Därutöver finnas stadsbrandkårer i Tallinn och Tartu (Dorpat) samt c:a 20 fabriks- eller privatbrandkårer och järnvägsbrandkårer vid varje station.

Varje stads-, köpings- eller kommunförvaltning är skyldig att betala sin brandkår 1 % av sin årsbudget. De frivilliga brandkårerne äro befriade från statliga eller andra skatter.

Av alla försäkringar mot eld, explosion och blixt tages det för brandväsendet 30 % av stämpelskatten. Summan motsvarar ungefär 3 % av försäkringsanstalternas premieinkomster. Genom denna skatt erh. brandväsendet varje år 80,000 kr. (1 estnisk krona = 1,08 svensk krona), som fördelas på brandkårsföreningarna för anskaffande av sprutor, slang, redskaps-hus m. m. dyl. På så sätt avser man att på 5 år förse landsbygdens brandkårsföreningar med minst 120 motorsprutor. För samma ändamål beviljar staten ytterligare 25,000 kr. i räntefria lån årligen.

För utbildning av ledande krafter vid brandkårerne anordnas kurser om 3—12 dagar, vilka kurser avslutas med examen. En brandkårs-skola håller på att bildas. Den skall installeras i ett särskilt brandkårs-hus, som skall byggas under närmaste tiden. Till byggnaden får Brandkårsförbundet sammanlagt 100,000 kr. ur brandskyddsfonden.

Enligt 1936 års brandkårs-lag ställes hela estniska brandväsendet, förutom militärbrandkåren, under Inrikesministern, som leder och övervakar brandkårsverksamheten, genom polisförvaltningens direktör. Samtliga brandkårer, utom militärbrandkåren, utgöra Estniska brand-

värnsarmékåren, vars chef är major R. Vaharo, som chef för inrikesministeriets organisation för civilbefolkningen luft- och gasskydd. Till hans biträde stå Estniska Brandkårsförbundets ordförande, advokat B. Melts och polisförvaltningens brandkårsinspektör F. Parmask.

Brandvärnsarmékåren indelas i 14 brigader om sammanlagt 54 divisioner. Varje division indelas i kompanier, vilka tillsammans utgöra 400 st. Kompanierna i sin ordning indelas i 2—6 grupper, vardera om 2 underavdelningar. Underavdelningen, som är den lägsta formationen, består av 9—24 man (förmän samt äldre, yngre och elevbrandkårs-män).

De frivilliga brandkårsföreningarna hava till uppgift att förse grupper och kompanier med redskap, alltså en uppgift, som motsvarar intendenturen vid armén.

Nyorganiserade på basen av den nya brandlagen ha de estländska brandkårsorganisationerna blivit en del av landets och statens försvarskrafter. Organisationen har nu icke blott att svara för brandskydd och brandsläckning i egentlig mening utan omhänderhar även en del av luftförsvaret under krig samt det arbete, som läget kräver vid eventuella gasangrepp.

I slutet av april 1937 avsågs den nya organisationen vara färdig.

Brandkårerne äro mycket nöjda med brandväsendets nya organisation. Huru den kommer att gestalta sig i det praktiska livet och vilka resultat, som av den kunna väntas, det får närmaste framtiden utvisa, säger Herr Tetsman.

I skrivelsen meddelas vidare, att en brandkårsparad skulle anordnas i Tallinn den 29—30 maj 1937 och att till den väntades infinna sig en fjärdedel av alla brandkårs-män i landet d. v. s. c:a 13,000 brandkårs-medlemmar, troligen den största

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Stockholms läns brandkårsförbund.

T. f. Brandkonsulent: Kapten *Erik Gillner*. Exp.: Styrmansgatan 1, Stockholm.
Telefon 60 63 08.

Redogörelse

för

Stockholms läns Brandkårsförbunds verksamhet under år 1936.

Förbundet har under året kunnat bedriva sin verksamhet tack vare välvilligt understöd från Stockholms läns brandstodsbolag.

En del brandkärer hava även erhållit bidrag från brandstodsbolaget till anskaffande av brandmateriel och byggande av brandstationer. Så har Valö brandkår erhållit 1,200:— kr. såsom bidrag till ordnandet av brandväsendet i denna del av länet, Täby 1,000:— kr., Hammarby-Ed 2,500:— kr. och Edsbro 2,900:— kr., varjämte lån utlämnats till Täby med 8,000:— kr., Hammarby-Ed med 10,500:— kr. samt Edsbro med 5,000:— kr.

brandkårsparad, som förekommit i världen.

Herr Tetsman slutar med att man från estniska brandväsendet har för avsikt att göra en studieresa till Sverige för att lära känna det svenska brandväsendet samt tillägger, att det skulle vara en glädje för estniska brandväsendet att i sin ordning få besök av svenska brandmän, vilket skulle vara lämpligt vid firandet av Tallinns frivilliga brandkårs 75-års jubileum i juli 1937.

Antalet till förbundet anslutna kärer är nu 47, 5 kärer hava tillkommit under året.

Styrelsen har haft tvenne sammanträden. Denna styrelse har bestått av:

Landshövding N. Edén ordf.
Direktör B. Rudling v. ordf. och kassaförvaltare,
Assuransdirektör N. Sundstedt,
f. d. Brandchef A. F. Wiberg,
Landsfiskal H. Lilienborg,
Handlanden M. Fellén,
Mjöltnare F. H. Björkman,

Suppleanter:
Landsfiskal S. Wadenius,
Rådman J. Nordin,
Ingenjör K. V. Berglund,
Municipalnämndsordf. C. Burman.

Som konsulent och sekreterare har under året fungerat kapten Erik Gillner.

Konsulentarbetet.

Konsulenten har under året besökt 21 kärer, varvid övningar ägt rum och föredrag hållits samt råd och upplysningar givits beträffande brandskydd och därmed sammanhängande frågor. Ett omfattande propagandaarbete för organisation av brandväsendet inom länet har under året bedrivits. Kon-

sulenten har i och för organisation av brandväsendet besökt Grödinge, Vändelsö, Häverödal, Fresta, Järfälla, Tranholmen, Vaddö, Åkersberga, Igelsta, Turinge och Storholmen. Vid dessa besök hava dels föredrag hållits samt dels planer uppgjorts såväl för ordnande av släckningshjälp som uppsättande av eget brandväsende å en del av ovannämnda platser.

Konsulenterna har dessutom skriftligen lämnat råd och upplysningar beträffande nyanskaffning av brandmateriel och andra ärenden rörande brandväsendet.

Inom länet finnas nu — städernas ej medräknade — 40 maskinsprutor och 23 brandbilar.

Den 3—5 juni var en instruktionskurs för brandbefäl och brandmän anordnad vid Östermalms

brandstation i Stockholm. I kursen deltog 27 man. Kursen omfattade föredrag i eldsläckningslära, utbildningens bedrivande vid en mindre brandkår, den moderna motorsprutan, friktionsförluster i slangledning, seriekoppling av motorsprutor samt brandkårernas rökskydd. Dessutom förekom instruktionsövningar och praktiska bedömningsövningar.

Förbundsmötet ägde rum i Norrtälje den 20 juni. Då ordföranden var förhindrad närvara, leddes förhandlingarna av förbundets v ordförande, direktör B. Rudling. Vid mötet hölls föredrag av kapten T. Mohlin om eldsläckningsprinciper. Efter föredraget gav Norrtälje stads brandkår en uppvisning. Ett besök gjordes även hos Söderbykarls brandkår, som ryckte ut och släckte en fingerad eldsvåda.

Brandkårsförbundets räkenskaper under året utvisa följande

Inkomster:

Överfört från föregående år	328:50
Anslag från Stockholms läns brandstodsbolag	2,100:—
Bidrag från Svenska Brandkårernas Riksförbund till hållande av instruktionskurs	250:—
	<hr/>
	Kr. 2,678:50

Utgifter:

Styrelsen	112:20
Sekreterarearvode	50:—
Konsulentarvode	420:—
Konsulentens resor	727:50
Kostnader för årsmötet	223:50
Instruktionskurs	840:—
Diverse utgifter	183:—
Icke förbrukat anslag, att överföras till år 1937	122:30
	<hr/>
	Kr. 2,678:50

Stockholm i maj 1937.

Nils Edén.
Ordförande.

Erik Gillner.

NOTISER

Älvsborgs läns Brandkårsförbund.

Älvsborgs läns Brandkårsförbund avhåller sitt årsmöte jämte instruktionskurs om två dagar i Borås lördagen den 14 och söndagen den 15 augusti.

Blekinge läns Brandkårsförbund.

Blekinge läns Brandkårsförbunds årsmöte äger rum i Karlskrona den 15 augusti.

Skaraborgs läns Brandkårsförbund.

Skaraborgs läns brandkårsförbund håller sitt ordinarie förbunds-
möte i Falköping söndagen den 1.
augusti 1937.

Skånska Brandkårsförbundet.

Skånska Brandkårsförbundets årsmöte förlägges till Trelleborg lördagen den 24. juli.

Firmor, som vid nämnda årsmöte önska utställa och demonstrera brandredskap, torde skriftligen hänvända sig till Brandkonsulent F. Rosenberg, Odengatan 16, *Eslöv*.

Bilagor.

Med detta nummer medfölja som bilagor en anteckningslista för deltagande i årsmötet samt dagordning därvid.

BILDA FRIVILLIGA BRANDKÄRER

Tidskriften utkommer med 10 nummer årligen.

Årsprenumeration sker direkt hos Centralstyrelsens Expedition, Styrmansgatan 1, Stockholm. Prenumerationspriset är 4: — kr. för enskilda exemplar och 2: — kr. pr ex., då minst 5 ex. samtidigt rekvireras.

Annonspriserna pr gång äro:

Första eller sista annonssidorna — efter överenskommelse.

Helsida	60 kr.		Kvartsida	15 kr.
Halvsida	30 „		Åttondelssida	8 „

Vid annonsering minst 4 ggr lämnas 15 % rabatt.

Eftertryck ur tidskriften medgives endast om källan anges.